

Justícia Social

15 cts.

SETMANARI SOCIALISTA

Redacció: Guàrdia, 14, pral. - BARCELONA

Quan serà comprès que el patriotisme consisteix, sobre tot, en fer la pàtria digna?

GABRIEL ALOMAR

Art i socialisme

A l'Exposició de les Arts decoratives de París la República dels Soviets hi té el seu pabelló. Per primera vegada, després de la revolució d'octubre de 1917, els russos exhibeixen a l'estranger llur producció artística. I com totes les coses d'aquell país, aquesta manifestació de l'espiritualitat és organitzada, dirigida i controlada pel Govern. Es, doncs, la Rússia idònea la que es mostra als ulls del món en un dels seus aspectes més elevats.

No hem vist l'Exposició i si l'haguéssim vista la nostra incompetència ens obligaria a callar el nostre judici i la nostra impressió. La nostra informació és naturalment deficient però ens ha semblat endevinar una extrema reserva en els medis artístics parisencs en tot el que fa referència a aquesta manifestació filla de la fantasia obrera i camperola. Serà pel seu especial caràcter tendenciosament socialista? Serà per l'efecte causat el dia de la seva inauguració per l'incident esdevingut entre el ministre de Monzie i l'ambaixador Krassin? Serà per que tingui escassa importància des del punt de vista emocional o artístic?

Es possible que hi hagi una mica de cada cosa, però és evident que la manifestació artístic-soviètica té el mèrit de l'originalitat i la virtut de l'espontaneïtat gairebé infantil. Krassin ho feia remarcar en l'acte de la inauguració. No tenim encara—venia de dir—la necessària organització per presentar-nos dignament en aquests certamens. El nostre art, com expressió de l'esperit que informa el nostre moviment revolucionari, està encara en un període de tanteig. Es el treball ingenu de pagesos i proletaris. Però haureu d'observar la diferència que hi ha entre el nostre art i el de les altres nacions. El nostre art és sumament democràtic i el sentiment de la massa no ha arribat a donar-li formes concretes però li dona ja expressió de símbol particularment amb relació amb la figura que ha empapat tota la vida del nostre poble, el gran fundador del Govern soviètic, Lenin.

Els grans crítics podran especular llargament sobre l'èxit assolit pels revolucionaris russos en aquest esforç gegantí de donar expressió plàstica a les idees d'organització social i als conceptes de justícia distributiva i sentit pregon de la comunitat. Possiblement arribaran a la conclusió de que l'art no és instrument adequat per l'expressió de les idees. Repetidament aquesta afirmació ha sigut feta i sembla suficientment fonamentada per obligar-nos a creure que l'art no passa de l'expressió incompleta dels moviments més elementals de l'esperit.

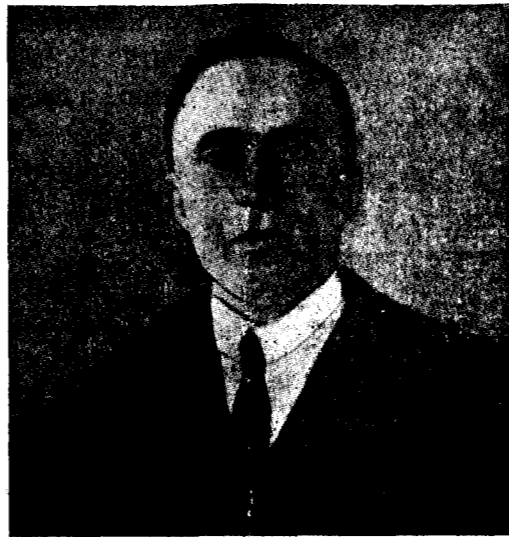
Nosaltres, però, aplaudim l'esforç del Govern soviètic i el considerem sumament útil per al progrés espiritual. L'art és comú i universal però mostra una varietat ètnica efecte de les idees que es mouen en l'ambient i que es projecten secretament en la concepció de les formes. I precisament perquè sabem que per mitjà de l'art les idees motrius passen a un pla sensorial i es fan assequibles a les multituds, nosaltres experimentem una gran satisfacció al veure que els Soviets no deixen pedra per moure i aprofiten aquest poderós ressort per assolir la transubstanciació de llur poble. Nosaltres mateixos, sense la tradició pagana del nostre art, no podríem ésser altra cosa que ombres escardalenques i eixarraïdes, saturades de metafísica medieval.

Confiem, però, que els Soviets tindran una irradiació múltiple i complexa sobre l'ànima popular i no haurem de topiar amb l'imatgeria guerrera, amb l'atleta nervut i angulós o amb l'enclusa i el martell que fins ara han sigut els únics motius que han inspirat als glossadors del Socialisme triomfant. El nacionalisme guerrer i agressiu ha sigut deu de constant inspiració pels artistes de totes les èpoques. I si idealment el Socialisme representa una superació del nacionalisme, ens cal afirmar la superioritat de la nostra doctrina de una manera acabada i completa; i així com l'exaltació de tots els misticismes no ha pogut matar les inclinacions de l'intel·ligència vers el lliure examen, cal que el Socialisme sigui una escola ampla i oberta que sàpiga interessar tot el sistema emotiu i no intenti en cap moment restringir els impulsos individuals que, en tots els ordres, però particularment en l'ordre artístic, seran sempre la font inexhaurible del progrés.

Els nostres lectors no han d'estranyar que, aparentment, negligim, a voltes, certs esdeveniments d'actualitat, deixant de subrallar-los amb el comentari degut. Però hi han albiradores dificultats insuperables.

Altrament, l'ideari conegut de JUSTICIA SOCIAL i la dignitat civil dels que redactem aquesta fulla, donen la màxima eloqüència al nostre silenci.

Aquest número ha passat per la censura

Giacomo Matteotti

El record de Matteotti

El secretari general del Partit Socialista unitari d'Itàlia, Luigi Basso, qual càrrec havia desempenyat el gran martir de la causa, en ocasió del primer aniversari d'aquell crim afros ha remès la següent nota a tots els partits socialistes d'Europa que gustosament reproduïm:

«La direcció del Partit Socialista unitari d'Itàlia a tots els partits socialistes del món en ocasió del primer aniversari de l'assassinat de Giacomo Matteotti:

«Grans mercès als germans socialistes de tot el món que aquests dies recorden i ploren amb nosaltres a Giacomo Matteotti, el més bo, el més valent entre els nostres, que ens fou arrebatat pel més violent dels crims el qual continua sense ésser castigat.

«En l'aspra lluita que sostenim contra la cruenta reacció del feixisme, el consol més gran i el major reconfortament és aquell que ens arriba de la solidaritat sempre viva del proletariat internacional.

«Es per aquesta solidaritat que renovem cada dia la nostra força de resistència i el nostre entusiasme per a suportar els sacrificis necessaris.

«La certesa de la victòria final del Socialisme alliberador existeix en nosaltres més forta que mai.

«Visca el proletariat internacional

«Visca el Socialisme!»

El meu credo :

Sens tira en cara el no creure.

Voldria posar-me dret i fer en veu molt alta la professió de fè meva.

Crec en el meu segle amb tota la meua moderna tendresa. Solament els creients són forts. Tot aquell, en política com en literatura, que no cregui en el seu temps, caurà en l'error i la impotència. He vist als meus majors, esterilitzar-se emmig de llurs pesars; veuré certament relliscar al buit a aquells dels meus contemporanis que lliguin perles a part, per una distinció d'escepticisme.

Crec en la ciència, perquè és l'eina del segle, perquè porta en si l'única fórmula sòlida de la política i de la literatura de demà. Ella fou qui obrí la revolució i ella serà qui la tanqui. Solament en ella hi ha salvació per a l'Humanitat. Eixamplarà el nostre domini sense rebutjar res d'ell, precisant les nostres facultats i establint la lògica de les nostres relacions.

Crec en el dia que es desgrana, i crec en el dia de demà, segur d'un agrandament cada vegada més vast, per haver posat tota la meua passió en les forces de la vida.

Emili Zola

LA FINESTRA OBERTA

ART SOVIÈTIC I POLITICA DE MUSEU

Un cèlebre crític d'art parisenc ha adreçat una lletra al nostre car amic l'escultor català Pau Gargallo, actualment resident a París, demanant-li el seu parer respecte la instal·lació russa que amb el títol de «Pavelló bolxevic» figura en l'Exposició Internacional d'Arts Decoratives. «La vostra opinió—diu la lletra—ha d'ésser per força original i interessant».

Aquest «Pavelló bolxevic» es veu que fa rodar el cap. El President del Foment de les Arts Decoratives, de Barcelona, definia l'estructura de la instal·lació, dient que era «una mena d'incubadora sorgint d'entre un món d'enderrocs».

S'ha dit sovint que l'art, en tot temps, o responia a la condició social de la respectiva època o no era més que una creació artificial que els anys es cuidaven d'esvaïr. L'art rus és un exemple típic i present d'aquesta íntima i fecunda fidelitat entre les creacions de l'esperit i l'arquitectura ideològica del cos social que les dona forma. Aquells cèlebres trens i vaixells de propaganda soviètica que han corregut per les línies-tèrries i els rius de Rússia, durant els primers anys de la revolució, decorats amb pintures futuristes, foren una demostració espontània d'aquest paralelisme entre l'art àdhuc essent interpretat pels selectes, i l'estat social de les classes populars que són, avui en dia, les que matitzen l'història.

Les construccions de l'art rus trenquen les normes clàssiques i porten la perplexitat a l'espèrit crític occidental.

Es ben cert que, per fer-se mar endins, cal primer rompre les amarres. Serà veritat que, per regenerar-nos, haurem de començar per destruir els Museus?

Airet

Mentre els obrers, corpresos per la simplicitat dels dogmes, ens deixem impressionar per la faramalla de l'abstencionisme polític i abandonem la propia autoritat en mans dels altres estaments, ens haurem de sotmetre, de grat o per força, a les lleis que els altres ens imposin.

CRONICA HEBDOMADARIA

Política internacional

Els mancaments d'Alemanya

Es possible que una gran part del públic que segueix somerament el curs de la política europea arribi a fer-se una confusió entre tantes conferències, interviews, canvis d'impressions, etc., de que cada dia venen plens els periòdics. Nosaltres, per a evitar aquestes confusions solem parlar només de fets consumats i ens ocuparem oportunament del projecte de pacte de garantia acceptat per França i Gran Bretanya, però sembla necessari conèixer primer la nota lliurada a Alemanya el dia 5 de juny per les potències aliades sobre els mancaments comesos contra les estipulacions del Tractat de Versalles i les mesures a prendre per a corregir-los.

Aquesta nota fou redactada per la Conferència d'Ambaixadors a base de l'informe rendit per la Comissió militar de Control. Aquest raport comença detallant els obstacles posats pel Govern alemany a la realització de les tasques de la Comissió interaliada. Fou necessari un període de set setmanes per a posar-se d'acord respecte a les condicions a que havia de subjectar-se la inspecció la qual, si es té en compte que feia més de sis mesos que era anunciada, no podia en cap manera atrapar desprevinguda a Alemanya. Aquesta inspecció va durar del 8 de setembre de 1924 al 5 de gener de 1925 i la sèrie de mancaments i contravençions observades són en nombre considerable i, algunes, poden qualificar-se de greus. Però suposa la Comissió que tot quant pogué constatar en les seves visites era el més secundari car Alemanya tenia temps i ocasió sobrades per a amagar totes aquelles accions i organitzacions que podessin comprometre-la.

La nota interaliada a Alemanya és un document escrit en termes moderats i conciliatoris. Expressa el desig d'evacuar la primera part de la zona ocupada bon punt Alemanya ofereixi les necessàries garanties de pau. Neguen que siguin inspirats per cap mala voluntat ni esperit de venjança i deploren no haver pogut deixar la zona de Colònia el 10 de gener darrer a causa de no haver complert Alemanya les seves promeses de corregir les infraccions denunciades i liquidar ràpidament i amb bona voluntat els abusos comprovats.

La part positiva de la nota interaliada és continguda en l'Anexe I que consta de quatre parts. La primera detalla els articles del Tractat de Versalles sobre clàusules militars, un per un, i expressa que l'única que s'ha complert és la d'haver limitat la composició de l'exèrcit a set divisions i a cent mil homes si bé, eventualment, aquesta xifra és augmentada pels joves que reben instrucció militar durant un període breu.

La part segona indica les 13 clàusules militars respecte a les quals els aliats no han rebut la deguda satisfacció. Aquestes són:

- Organització de la policia.
- Fàbriques, dipòsits i arsenals. Manca complir certes destruccions, transformacions i dispersions estipulades.
- Entrega de material de guerra sobrer.
- Organització de l'exèrcit d'acord amb el Tractat.
- Regulació del recrutament i entrenament militar.
- Importació i exportació de material de guerra.
- Possessió, comerç i manufactura il·licita de material de guerra.
- Zones prohibides.
- Expropiacions de guerra. Fortalesa de Königsberg.
- Fortificació i defensa de costes.
- Plànols necessaris per a conèixer les fortificacions i poder verificar els treballs d'estadística.

Entrega de documents relatius als estocs existents de material de guerra i producció de les fàbriques alemanyes durant la guerra i després de l'armistici.

La part tercera de l'Anexe detalla les mesures que cal prendre d'acord amb el Tractat i fonamenta amb el text del mateix l'Anexe proposada. No volem fadigar el lector amb un extracte d'aquesta llarga relació de supressions, destruccions i modificacions exigides. Esmmentarem només la de la reducció a 150.000 homes de la policia (Schutzpolizei) composta ara de 180.000, llevant-li el seu caràcter militar i constreint-la a l'esfera municipal i departamental i suprimint el terme d'afiliació que és ara de 12 anys com el de la milícia nomenada Reichswehr.

Mes la importància capital la situen els aliats en la organització de l'estat major i comandament de l'exèrcit i en l'entrenament militar que de mica en mica va establint-se amb caràcter universal i semi-compulsori. S'exigeix la derogació dels decrets creats l'estat major en especial el d'agost de 1920 creant el Comandament en cap i agrupant en ell els serveis tècnics i administratius. S'ha pogut comprovar que gràcies a la nova organització adoptada l'eficàcia combativa d'Alemanya, podia, en alguns extrems, ésser superior a la de 1914. Per exemple, els vagons de transports militars que eren aleshores 160.000 ara arriben a 200.000.

S'exigeix la supressió de l'entrenament militar mitjançant legislació expressa i que no consenti el frau. El Reichswehr ha de nodrir-se únicament de voluntaris contractats per 12 anys. Associacions com la Jung Deutscher Orden, Stahlhelm Wehrwolf i altres es confonen amb la milícia nacional, fan amb l'exèrcit llur entrenament militar, tenen la mateixa oficialitat i, en general, tenen una preparació minuciosa i precisa per un cas de mobilització. Convé que quedi clar que el Reichswehr és compost no més de voluntaris i els seus no són superiors a cent mil homes i que no és una escola d'entrenament militar de la joventut alemanya.

L'anexe II de la nota és una carta de la Comissió de Reparacions adreçada a la Conferència d'Ambaixadors en la qual es dona compte de que Alemanya compleix fidelment i amb precisió les seves obligacions econòmiques.

La nota aliada fou rebuda pel Govern alemany sense que es produïssin escenes ni escarafalls. El Consell de ministres va reunir-se amb el President Hindenburg i després de llarga deliberació va donar a entendre que es corregirien urgentment les infraccions manifestes i que els necessaris aclariments justificarien les decisions en els casos discutibles. Sense que l'actitut del Govern impliqui l'acceptació de la nota, aquesta no ha sigut mal rebuda i s'esperarà probablement a contestar-la quan es rebi la resposta de França a la proposició del pacte de garantia, car el Govern alemany vol donar a entendre que considera íntimament unides la qüestió del desarmament i de la garantia mútua.

Tenim, en resum, que els únics mancaments d'Alemanya són d'ordre militar i que la Comissió de Control i la Conferència d'Ambaixadors han hagut de menester cinc mesos per a precisar-los. Tenim que els aliats parlen amb suavitat i cortesia i que els alemanys s'esforcen en demostrar moderació i bona voluntat. No han fallat, doncs, els nostres càlculs i el nacionalisme alemany no és tan terrible com molts suposaven. Quatre bones paraules més i l'evacuació de Colònia serà un fet abans d'acabar-se l'any.

M. Serra i Moret

L'idealista astut i l'intel·lectual badoc

Es curiosa la posició dels enemics d'un Ideal sobretot quan aquest Ideal comporta tan pregonas transformacions com el socialista o el comunista.

No volen veure que quan un Ideal revolucionari triomfa té de ésser forçosament una dictadura perquè té d'ésser forçosament una educació.

En aquesta domesticació anarxista de les multituds ignorants, els intel·lectuals de les velles idees, l'intel·lectual també és un animal subjecte a domesticació; costa una mica més car, no molt, volent trobar-hi les directives de l'esperit humà, volent veure-hi l'arca santa on es guarda la llei pura i que dicta la pura doctrina.

Quan tota transformació pregonosa es proposa canviar el món social, sempre davant de l'idealista s'hi posa aquesta massa barroera a entrebancar-li el pas. E'la no te raons per oposar però, oposa la seva inèrcia, la seva pasivitat amb tota la mala fe.

Justícia i parla de moltes altres coses mes que el seu deu, a brams, li diu a cau d'orella.

Ell no veu o no vol veure que l'idealista és més astut i més propens a la victòria que mai. Que en les orelles enormes, elefantissiaques, del rústec, van caient, lentament, nous pensaments vestits amb vells ropatges; que s'ha hagut de parlar amb el seu dialecte per que ho entengués; que entremig de aquells crits selvatges que ara ampra l'idealista no deix de haver-hi noves armonies que el sorriu amb lentitud còpsa i sinó el desvetllen del tot, no serà ja més aquella massa inèrta i feixuga al mig del camí.

I la nova llei, allavors, crea els nous interessos. A tots aquests devots materials de la vida els enrola al seu costat, els compra, soborna a tots aquells que després de tant parlar i de amprar un fisiologisme montessorí per a llur educació no se ha pogut clavar en el seu esperit un bri d'ideal, una espurna d'espiritualitat. Però tot aquest pes mort avans, ara cooperava a l'obra ideal sense donar-se'n compte, ara aportarà el seu treball de remat, però treball al fi, al progrés humà. Com més anirà més religat es trobarà amb el nou règim, la domesticació és la mateixa, però el fi del domesticador és un altre, és més alt i esguarda mes enllà. I si un jorn, per cansanci, per traïció, o dissort, la nova llei caigués i el vell règim tornés a manar altra volta, trobaria entrebancat el seu camí per aquesta massa inèrta, per aquest sorriu materialista, ben avingut ara amb els nous interessos creats i les noves costums. Quan la Revolució Francesa fou vençuda després de tantes traïcions, la reacció fracassà perquè li entrebancà el seu camí el botiguer i el camperol que havien comprat a la Nació els bens dels caiguts i en ells s'avivaren els nous revolucionaris.

Rússia claudica; no, Rússia soborna als materialistes, Rússia crea interessos; l'obra del socialisme començarà ara.

Cot de Reddis

ECOS I COMENTARIS

Santa ignoséncia!

La darrera de les novel·les que cada quatre o cinc dies publica l'insuperable Sr. Josep M. Folch i Torres, porta no gens menys que el títol poèticament expressiu de "Fulles de Rosa", així tal com sona Quel culot! Un pomellista conegut—tenim amistats a totes bandes—l'ha llegida i ens assegura que no conté res pecaminós.

Després encara hi haurà qui es meravelli de que no tinguem novel·les! Si la generalitat dels escriptors de casa nostra viuen als límits. Quan parlen d'un matemàtic relacionen el seu saber amb el binomi de Newton; quan volen descriure un petroni modern recorren al vers famós:

"Amb punys, bastó i lentes passeja lo jovent"; s'hi volen escriure amb les depravacions del vicí ens parlen d'«horizontals» que prenen coco amb inyeccions (!). Ni coneixen les dolores del pob o ni els vicis dels rics. Viuen una minça grisà vida de Sr. Canons i res més.

Tant mat'ix, però, l'angelical ingenuitat del Sr. Josep M. (i el designem pel nom de batxog perquè, se'gona dèia un dia l'ar. l. e. . . . hi han monya Josep» que Folch i Torres) que veja el límit de caletisme assolit entre els humans. Per a trobar un parió al seu cau lor d'asutzana o d'ostampa de primera comunió, ens cal reproduir el següent fragment d'un article necrològic del seràfic Senyor Ramón Rucabado e usagrat a la bona memòria de la simpàtica personalitat de Mossen Frederic Closar (que, ara ja es pot dir, era més viu que la tinya) tal com fou inserit damunt les pàgines de «La Ven de Catalunya».

"Ningú con ell tenia el do de la convivència, que és el ver sentit civil del cristianisme, el sentit tradicional de la llibertat catalana. La caritat era en ell la virtut substancial, tota la seva obra i la seva vida, essent, tam-

bé diríem, un mullader de amor a l'Església i a Catalunya, al qual amor s'hi molia tot ell".

(El subratllat és de l'autor)

Coses dels vells temps

En el "Brusi" del dia 2 del actual, Secció, "Un siglo atrás", es publicava el següent document, que transcribim com un eco, sense cap comentari i amb l'ortografia original:

«Madrid 25 de mayo

Don Juan Josef Rocacho, Super intendente general de Policia del Reino.

A los habitantes de esta capital y de todas las provincias del Reino, Hago saber: que cesando la seguridad del Estado reprimir los escosos revolucionarios de toda especie, adoptando medidas justas i enérgicas, que afiancen sobre bases sólidas el paternal gobierno del Rey Nuestro Señor, y desvanezcan hasta las esperanzas perturbadoras del orden, la Policía dirigirá sus operaciones de manera que se prive a los mal avenidos con la tranquilidad de porturbarla. Los revolucionarios de todas las naciones y de todas las épocas, los primeros tirros los han hecho a las autoridades, por que desacreditadas éstas se paraliza su acción, y los maquiladores tienden campo libre para atacar al gobierno con seguridad i éxito favorable a sus perversas intenciones. La comunicación de cartas y noticias, las mas veces supuestas, el ocultar la docunfianza de las autoridades con inventivas y calumnias contra los que ocupan los primeros puestos en el reino, y aun contra personas augustas, de quienes jamás deben hablar cualquiera que se llame español, sino con el mayor respeto y veneración, son ardididos ya por desgracia muy conocidos en la perseguida España.

Esta infame táctica aun no se ha abandonado; y siendo tan justo como general el odio de los españoles a la anarquía reglamentada, que llamaron Constitución española, es inconcebible como algunos, hasta de aquellos que noblemente combatieron el sistema desolador adoptan hoy su conocerlo máximas revolucionarias.

Meoqua sería que siendo tan conocidas las arterias de los anarquistas, enemigos del Rey Nuestro Señor, del orden, del sosiego y de la prosperidad de sus pueblos, no se atajasen tales males.

(Continúa la par dispositiva)

Si ets conscient veuràs clarament el camí del teu deure: Com a home, has d'ésser socialista. Com a obrer, deus sindicarte.

Pàgines dels vells mestres

Els precursors del socialisme científic

EL CATECISME SOCIALISTA de Louis Blanc

(continuació)

P. — Però no és rebaixar l'intel·ligència el refusar-li el benefici d'una situació excepcional i privilegiada?

R. — Al contrari: és assignar-li la seva veritable grandària, que és essencialment immaterial; és designar-la al respecte, a l'admiració, al reconeixement, mentre que el sistema d'acaparar al seu profit la assenyala al odi i a la enveja. «Que el primer de vosaltres—com és dit a l'Evangeli—sigui el servidor de tots els altres.

P. — Així el pretingut dret que en una civilització imperfecta com la nostra s'atribueix l'home intel·ligent sobre el que ho és menys és una usurpació flagrant, de la mateixa manera que, en l'estat salvatge, ho era el dret que l'home vigorós s'atribuïa sobre el feble?

R. — Sí, i fins, en el primer cas, l'usurpació és més condemnable encara que en el segon.

P. — Per què?

R. — Perquè la força muscular no raona els seus actes i l'intel·ligència està obligada de fer-ho.

P. — Però, suposant realitzat plenament l'ideal de que parlem, quina fóra la recompensa i l'encoratjament dels homes de mèrit.

L'iniquitat econòmica és la més irritant, però no la única iniquitat social que s'ha de combatre. Per tan, el Socialisme deu atacar tots els mals socials i morals, i posar fi, no sols a l'explotació de l'home per l'home, a totes les apreciacions i iniquitats religioses, familiars i polítiques, sinó també a tots els egoïsmes, a totes les dureses molestes i, en conseqüència a tots els sofriments evitables.

BENET MALON

JOGUINES

Que felix ets, infant, així, en terra, jugant, una hora darrera l'altra, amb aquest bastonet! No puc menys de riure en veure't jugar tot el matí amb aquest trocet de bastó. Jo sumo i sumo, hores senceres també, preocupat amb els meus comptes. I potser tu, mirant-me, penses: «Ves quin joc tontol Quines games de perdre el matí!»

Ail He oblidat l'art de distreure'm amb bastonets i amb pastels de fang! Solament vull juguets cars, troços de plata i or! Tu, amb qualsevol coseta que trobis, et fas els teus jocs, ditxós. Jo esmerço el meu temps i les forces meves en coses que jamai podré abastar. Lluito per poder crear el mar de l'ambició amb el meu fràgil barquet, i m'oblidaba de que jo també estic jugant!

Rabindranath Tagore

Si hom es diu liberal, i per justificar-ho, obra lliberalment però sense posar-hi el cor, es trobarà en una posició tan mesquina que la seva vida no podrà complir res d'excelent. Inútil haurà sigut la seva naixença, i inútil la seva mort.

Del TRIPITAKA XINESC

DELS CLASSICS

El treball en la societat lliure

Què succeirà en la societat lliure? Per de prompte, que tots tindran, en condicions de treball absolutament iguals, una funció en la societat, i cada ú es mouirà en el medi en que llurs aptituds i llur habilitat l'hagin col·locat, i és clar que les diferències entre els serveis prestats seran molt debils. Toia l'atmosfera social que obligui l'hom a sobrepujar als demés, tendeix a nivellar aquestes diferències. Un individu té la persuació de que li és impossible en determinar un altre en relació amb les seves forces i les seves aptituds. Amb quin dret, en aquestes condicions, pot ningú fer menys que un altre? Si la Naturalesa s'ha portat com una marastra amb un home, fins al punt de que, amb la millor voluntat del món, no pot ésser útil en grau igual que els demés, la societat no serà capaç de castigar defectes dels quals la única culpable és la Naturalesa. Sí, inversament, un individu ha rebut de la Naturalesa capacitat que el col·loca per damunt dels seus congèneres, la societat no té de recompensar el que no és mèrit personal.

Quan Goethe, en el seu viatge pel Rin, estudià la catedral de Colònia, va descobrir en els antics comptes de la construcció que els arquitectes d'altres temps pagaven a tots els seus obrers a jornal, per a que executessin bona tasca i a consciència. Estava reservada a la societat burgesa, que compra la mà d'obra com una mercaderia, deixar que els obrers es facin una competència mútua per mitjà del treball a preu fet. Introduí el sistema de pagament per peces, que obliga als obrers a sobrepujar en producció, per a poder d'aquesta manera regular la depreciació, o sigui la disminució dels salaris.

I ço mateix que del treball manual, es pot dir de l'intel·lectual. Cada individu és producte del temps i del medi en que viu. Un Goethe, per exemple, nat, en les mateixes condicions favorables per al seu desenrotllament, en el segle IV i no en el segle XVIII, hauria estat en lloc d'un poeta il·lustre i un observador de la Naturalesa, un gran pare de l'Església, que tal vegada hauria eclipsat amb la seva ombra a Sant Agustí. Goethe, vingut al món en el segle XVIII, fill d'un pobre sabater de Francfort, en lloc d'ésser fill d'un ric patrici, no hauria arribat a ministre en el gran ducat de Weimar i hauria conservat la professió paternal, morint sota la pell d'un honorable sabater. Si Napoleó I hagués nascut deu anys més tard, no hauria arribat a Emperador dels francesos. Col·loqueu un nen ben dotat, de pares intel·ligents, entre els selvatges, i serà un selvatge, encara que sigui un selvatge intel·ligent. Sigui el que vulgui un home, és sempre, doncs, la societat qui l'ha fet. Les idees no són el producte de res ni d'una inspiració de lo alt que penetra en el cervell de l'individu, sino un producte engendrat en el cervell per la vida i per l'activitat socials, per l'esperit dels temps. Un Aristòtil no podia tenir les idees d'un Darwin, i un Darwin devia pensar necessàriament d'altra manera que un Aristòtil. Cada ú pensa segons l'esperit del seu temps i el que l'envolta l'obliga a pensar. D'aquí el fet de que sovint individus diferents tinguin un mateix pensament si-

multani i que un sol i mateix invent o descobriment es faci o es realitzi al mateix temps en llocs molt separats l'un de l'altre. D'aquí també el fet de que una idea llençada al món fa cinquanta anys, deixant al món indiferent, renaixi sota una forma idèntica, remouent el món enter. L'emperador Segismund pogué en 1415 violar la seva paraula donada a Joan Huss i cremar-lo viu a Constanza; Carles VI, fatàtic molt exaltat, tingué que deixar a Luter en 1521 abandonar tranquilament la Dieta de Worms. Les idees són doncs, el producte dels esforços socials combinats, de la vida social mateixa. Això és clar i salta a la vista. I si s'afegeix, en aventatge a la societat nova, que els mitjans de que cada ú disposarà per a perfeccionar-se seran propietat de la societat, se dedueix, per conseqüència, que aquesta no podrà distingir particularment de qui és el seu producte.

Altre tant pot dir-se en el que respecta a les diverses classificacions donades al treball físic i al dit intel·lectual. I resulta que no pot existir diferència entre el treball manual «inferior» i tal altre «superior», com, per exemple, un mecànic d'avui no es creu en la categoria més elevada que un bracer o un peó. Des del moment que la societat no executarà més que el treball socialment necessari, tot treball que tingui aquesta qualitat tindrà el mateix valor. Si hi ha treballs desagradables, repugnants, que no puguin realitzar-se ni amb ajuda de la Física i de la Química; si no hi ha cap mitjà de transformar-los en treballs agradables—ço que és molt dubtós—i manca per a ells la necessària mà d'obra, llavors serà deure de cada u el llogar-se quantes voltes li correspongui en torn. No hi haurà per a ell una falsa vergonya ni cap estúpida despreci vers el treball útil. Sentiments d'aquest gènere no són possibles en aquesta societat de ximplen on el no fer res es considera com un lot envejable i on el treballador és tant més despreciat quant més aspra és la seva tasca i més penosa i útil a la societat... S'explica també que avui el treball estigui tant menys retribuït com més desagradable sigui. Això succeeix perquè, per efecte de la revolució constant que s'opera en la producció, sobren una multitud de treballadors, que es consagren als treballs més vils per a assegurar llur existència; per tal raó, fins la mateixa introducció del «maquinisme» és improductiva per al món burges. Així, per exemple, trencar pedra és un dels oficis més desagradables i menys retribuïts. Seria, per això, fàcil de realitzar aquesta feina per mitjà de la màquina, com es fa en l'Amèrica del Nord; però existeix una massa tan enorme d'obra a tan baix preu, que la màquina no «produiria». Ben considerat, un treballador que neteja les «clavagueres» és un membre útil a la societat, mentre els nostres funcionaris i dignataris actuals de la Ciència són en la seva major part una Corporació destinada —i per a això se la paga— a defensar, baix l'autoritat del seu saber, la supremàcia de les classes directores, fent-la aparèixer com a justa, humana i necessària, destinada a mantindre els actuals prejudicis.

August Bebel

